

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obo/34/2015
Identifikačné číslo spisu:	6099899860
Dátum vydania rozhodnutia:	21.06.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6099899860.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu SOLVENTIS Követeléskezelő Korlátolt Felelősségű Társaság, so sídlom Milleneumi utca 11, 8000 Székesfehérvár, reg. číslo spoločnosti 07-09-019231, Maďarská republika, zastúpeného JUDr. Štefanom Čakvárim, advokátom, so sídlom Vázovova 9/b, 811 07 Bratislava, Slovenská republika, proti žalovanému ZSNP, a. s., so sídlom Priemyselná 12, 965 63 Žiar nad Hronom, IČO: 30 222 524, Slovenská republika, zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Alena Výskočilová, s. r. o., so sídlom Banskobystrická 6, 811 06 Bratislava, IČO: 36 808 539, Slovenská republika, o zaplatenie sumy 285 373,83 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 25Cb/57/99-466 z 20. augusta 2015 v spojení s opravným uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1Obo/34/15-487 z 25. mája 2016, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 25Cb/57/99-466 z 20. augusta 2015 v spojení s opravným uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1Obo/34/15-487 z 25. mája 2016 p o t v r d z u j e.

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“ alebo „súd prvého stupňa“) napadnutým rozsudkom č. k. 25Cb/57/99-466 z 20. augusta 2015 v spojení s opravným uznesením z 25. mája 2016 uložil žalovanému povinnosť, aby do troch dní od právoplatnosti rozsudku zaplatil žalobcovi sumu 285 373,83 eur a nahradil mu trovy konania pozostávajúce zo súdnych poplatkov v sume 16 596,95 eur + 19 116,11 eur a trov právneho zastúpenia v sume 17 694,60 eur na účet právneho zástupcu JUDr. Štefana Čakváriho.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že žalobca si žalobou podanou na Krajskom súde v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“ alebo „súd prvého stupňa“) dňa 20. septembra 1999 uplatnil proti žalovanému právo na zaplatenie sumy 558 142,70 DEM titulom náhrady škody, ktorá mu vznikla tým, že zaplatil celé kontrahované množstvo hliníka a predávajúci mu dodal len časť dohodnutého plnenia. Krajský súd v

Banskej Bystrici rozhodol vo veci najskôr rozsudkom č. k. 25Cb/57/99-122 z 26. júna 2007 tak, že žalobu zamietol. O odvolaní žalobcu proti tomuto rozsudku rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „NS SR“), ktorý uznesením č. k. 3Obo/182/2007-154 z 25. septembra 2008 napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Následne krajský súd rozhodol rozsudkom č. k. 25Cb/57/99-171 z 13. januára 2009 tak, že žalobu zamietol. Na odvolanie žalobcu rozhodol NS SR uznesením č. k. 3Obo/40/2009-220 z 23. februára 2011 tak, že napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s vyslovením právneho názoru, že žalovaný zodpovedá za vzniknutú škodu v dôsledku toho, že vyvolal neplatnosť právneho úkonu - Vyhlásenia o skladovaní (ďalej aj „vyhlásenie“), pretože nepravdivými informáciami uviedol žalobcu do omylu a spôsobil neplatnosť právneho úkonu, pričom krajskému súdu uložil, aby sa v ďalšom konaní zaoberal otázkou výšky škody. Zároveň NS SR krajskému súdu uložil povinnosť rozhodnúť aj o žalobcom uplatnenej zmene návrhu. V ďalšom konaní Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodol o zmene návrhu (uplatneného petitu) uznesením č. k. 25Cb/57/99-250 z 18. mája 2011 tak, že návrh na zmenu petitu zamietol. Rozsudkom č. k. 25Cb/57/99-319 z 19. októbra 2011 krajský súd rozhodol tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 142 686,915 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, vo zvyšku žalobu zamietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že pri miere zodpovednosti za vzniknutú škodu vychádzal z ustanovenia, ktoré upravuje prevenčné povinnosti v § 415 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), podľa ktorého je každý povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí, ako aj z ustanovenia § 376 Obchodného zákonníka (ďalej aj „Obch. zák.“), podľa ktorého poškodená strana nemá nárok na náhradu škody, ak nesplnenie povinnosti povinnej strany bolo spôsobené konaním poškodenej strany a ustanovenia § 384 ods. 1 Obch. zák., podľa ktorého, osoba, ktorej hrozí škoda, je povinná s prihliadnutím na okolnosti prípadu urobiť opatrenia potrebné na odvrátenie škody alebo na jej zmiernenie, pričom povinná osoba nie je povinná nahradiť škodu, ktorá vznikla tým, že poškodený túto povinnosť nespĺnil. Pri miere zodpovednosti žalovaného za vzniknutú škodu tak krajský súd hodnotil aj tú skutočnosť, že žalobca neuzavrel so žalovaným žiadnu zmluvu a tento k zmluve ani nepristúpil. Napriek tomu, že výrobcom a „faktickým dodávateľom“ hliníka bol žalovaný, žalobca uzavrel zmluvu s firmou „AKUH - Stavebno-montážny podnik“. Na základe týchto skutočností krajský súd dospel k záveru, že pokiaľ je podľa právneho názoru NS SR daná zodpovednosť žalovaného za vzniknutú škodu, podieľa sa na vzniknutej škode v rovnakom rozsahu ako žalobca. Na odvolanie oboch účastníkov konania rozhodol NS SR rozhodnutím č. k. 1Obo/31/2014-410 z 27. januára 2015, ktorým rozsudok krajského súdu č. k. 25Cb/57/99-319 z 19. októbra 2011 v spojení s opravným uznesením z 28. apríla 2014 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že pokiaľ ide o výšku škody, táto medzi účastníkmi nie je sporná, pretože ju predstavuje kúpna cena žalobcom zaplatenej, avšak žalobcovi nedodaného tovaru, t. j. suma 285 373,83 eur. Ďalej konštatoval, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu nevyplýva, aké konkrétne prevenčné povinnosti ustanovené právnymi predpismi vydanými za účelom predchádzania vzniku škody alebo obmedzenia jej rozsahu žalobca ako poškodený si nespĺnil, v dôsledku čoho mu nevznikol nárok na náhradu škody, resp. jej časti podľa ust. § 382 Obch. zák. Rovnako absentujú relevantné argumenty pre nepriznanie nároku na náhradu škody poškodenej strane - žalobcovi podľa ust. § 376 Obch. zák. Skutočnosť, že žalobca neuzavrel kúpnu zmluvu so žalovaným, ktorý bol výrobcom a „faktickým dodávateľom“ hliníka, ako aj skutočnosť, že žalobca si neuplatnil žiadne právo voči predávajúcemu L. (napr. právo na plnenie, na odstúpenie od kúpnej zmluvy, na náhradu škody) nemá právnu relevanciu pre záver krajského súdu, že žalobca sa rovnakou mierou podieľal na vzniknutej škode ako žalovaný. Uvedený záver krajského súdu bol predčasne vyslovený a nezodpovedá skutkovému a právnemu stavu vyplývajúcemu z doteraz vykonaného dokazovania. Ďalej NS SR poukázal na to, že vyhlásenie o skladovaní bolo podmienkou účinnosti kúpnej zmluvy z 12. septembra 1995 a platby dohodnutej kúpnej ceny tak, ako to konštatoval NS SR už v uznesení z 23. februára 2011, pretože žalovaný nepravdivou informáciou uviedol žalobcu do omylu a spôsobil neplatnosť právneho úkonu a vznik škody na strane žalobcu podľa ustanovenia § 268 Obch. zák., ktoré je kogentným ustanovením a upravuje objektívnu zodpovednosť, ktorej sa škodca môže zbaviť len vtedy, ak preukáže, že osoba, ktorej bol právny úkon určený, o neplatnosti vedela. Dôkazné bremeno spočíva na povinnom, ktorý musí preukázať, že to bola poškodená strana, ktorá svojím konaním alebo neposkytnutím potrebnej súčinnosti spôsobila nesplnenie povinnosti povinného, pričom ak takýmto spôsobom bola spôsobená len

časť škody, nenahrádza sa len táto časť. Krajskému súdu tiež uložil, aby sa zaoberal námietkami žalovaného vo vyjadrení zo 17. mája 2011 a 18. júna 2014, keďže žalovaný v rámci svojej obrany v konaní namietal, že žalobca pred vznikom škody nepostupoval tak, aby predišiel škode na svojom majetku v zmysle ust. § 415 OZ, resp. ďalších právnych predpisov vydaných za účelom predchádzania vzniku škody alebo obmedzenia jej rozsahu. Zároveň NS SR v odôvodnení svojho rozhodnutia zdôraznil, že dôkazné bremeno o týchto skutočnostiach spočíva na žalovanom, ktorý musí preukázať, aké konkrétne správanie (konanie alebo opomenutie) žalobcu ako poškodeného zapríčinilo vznik škody, náhrada ktorej je predmetom tohto sporu, a v akom rozsahu.

Následne Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodol napadnutým rozsudkom č. k. 25Cb/57/99-466 z 20. augusta 2015, ktorým žalobe v celom rozsahu vyhovel.

Krajský súd odkázal na skutkové zistenia a právne závery ohľadne právomoci súdu a rozhodujúceho práva, vyslovené v doterajšom konaní a v doteraz vydaných rozhodnutiach. Ďalej uviedol, že predmetom sporu je zaplatenie sumy 285 373,83 eur titulom náhrady škody, ktorá žalobcovi vznikla tým, že zaplatil kúpnu cenu na základe kúpnej zmluvy, uzavretej s predávajúcim „AKUH, Stavebno-montážny podnik“, pričom predávajúci mu nedodal celé dohodnuté množstvo. Uplatnená suma predstavuje škodu vo výške zaplatenej kúpnej ceny za nedodaný tovar. Medzi účastníkmi je nesporné, že žalobca uzavrel dňa 12. septembra 1995 ako kupujúci kúpnu zmluvu s predávajúcim, ktorý bol v kúpnej zmluve uvedený ako „AKUH, Stavebno-montážny podnik“ a podľa ktorej predávajúci bol povinný dodať kupujúcemu hliník minimálne 99,5 % kvality v množstve 420 ton a 99,7 % kvality v množstve 200 ton s tým, že termín dodania bol dohodnutý na 15. septembra 1995. Cena hliníka bola dohodnutá pri kvalite 99,5 % v sume 2 250 DEM za tonu a pri hliníku kvality 99,7 % v sume 2 270 DEM za tonu. Podľa bodu 3.4.2 kúpnej zmluvy pre uskutočnenie termínu plnenia je rozhodujúci deň obdržania vyhlásenia o skladovaní žiarskym závozom podľa bodu 4 tejto zmluvy, pričom v bode 11 bolo dohodnuté, že kúpna zmluva sa stane účinnou až po podpise kupujúcim signalizovaného skladištného vyhlásenia, ktoré ako pripojená príloha je neodpušiteľnou súčasťou tejto zmluvy. Medzi účastníkmi je tiež nesporné, že L. dodal žalobcovi v dňoch 13. októbra, 18. októbra a 26. októbra 1995 tovar v celkovom množstve 153 290 kg a v celkovej hodnote 345 857,30 DEM, pričom žalobca zaplatil L. celú kúpnu cenu v sume 904 000 DEM, skutočnosť ktorú krajský súd opakovane dokazoval v konaní na základe druhého zrušovacieho rozhodnutia NS SR.

Ďalej krajský súd konštatoval, že medzi účastníkmi konania nie je sporné to, že žalovaný dňa 18. septembra 1995 podpísal vyhlásenie o skladovaní tovaru, ktoré je adresované žalobcovi a v ktorom sa konštatuje, že žalovaný skladuje v sklade primérny hliník vo forme odmerných odliatkov, ktorý je vlastníctvom firmy AKUH, Stavebno-montážny podnik, Želiezovce, Poštová 2, Slovensko, ktorého registrovaná skladová hmotnosť je 200 000 kg hliníka 99,5 % a 200 000 kg hliníka 99,7 %. V tomto vyhlásení žalovaný potvrdzuje, že uvedený tovar okamžite uvoľní podľa zákazky firmy Metalservice KFT Maďarsko, akonáhle sa Metalservice KFT ako kupujúci skladovaného hliníka preukáže oficiálnym potvrdením banky, ktorým preukáže prevod protihodnoty tovaru na účet firmy AKUH, Stavebno-montážny podnik č. 407-375-131-000232. Na predchádzajúcich pojednávaniach, ako aj na pojednávaní krajského súdu dňa 20. augusta 2015 žalovaný namietal, že uvedený text vyhotovili pracovníci žalobcu v nemeckom jazyku a predložili ho na podpis pracovníkovi žalovaného. Uvedené tvrdenie krajský súd považoval za právne irelevantné pre posúdenie veci, pretože je nesporné, že toto vyhlásenie podpísal žalovaný prostredníctvom svojho pracovníka Ing. R. R. a preto nesporne ide o prejav vôle žalovaného.

Žalobca opakovane na pojednávaniach poukazoval predovšetkým na to, že vyhlásenie o skladovaní tovaru, ktoré vystavil žalovaný, predstiera neexistujúci skutkový stav, teda že vlastníkom uloženého hliníka je p. L. X. a tento hliník je uložený v sklade „ZSNP“. Toto skladové vyhlásenie uviedlo žalobcu do omylu a spôsobilo mu škodu, ktorá je predmetom tohto sporu, pretože podľa tvrdenia žalobcu pokiaľ by toto skladové vyhlásenie nebolo žalovaným vydané, nikdy by nedošlo k uzavretiu zmluvy a k zaplateniu kúpnej ceny, resp. pokiaľ by žalobca zistil, že nezodpovedá skutočnosti, nepoukázal by kúpnu cenu.

Krajský súd ďalej poukázal na to, že žalobca sa domáha náhrady škody podľa ustanovenia § 377 a ustanovenia § 268 Obch. zák., podľa ktorého, kto spôsobil neplatnosť právneho úkonu, je povinný nahradiť škodu osobe, ktorej bol právny úkon určený, ibaže táto osoba o neplatnosti úkonu vedela. Pre náhradu tejto škody platia obdobne ustanovenia o náhrade škody spôsobenej porušením zmluvnej povinnosti (ust. § 373 a nasl. Obch. zák.).

Na pojednávaní krajského súdu dňa 20. augusta 2015 právni zástupcovia účastníkov konania neuviedli žiadne iné skutočnosti ako v doterajšom konaní. V konečnom dôsledku krajský súd, ako aj súd odvolací, konštatovali vo svojich rozhodnutiach, že všetky skutkové okolnosti boli medzi účastníkmi nesporné. Žalobca opakovane na pojednávaní dňa 20. augusta 2015 konštatoval, že nepravdivými informáciami ho žalovaný uviedol do omylu a spôsobil neplatnosť právneho úkonu, čím sa podieľal na vzniku škody. Škodu zavinil žalovaný tým, že vydal nepravdivé vyhlásenie o tom, že hliník je skladovaný pre L. X. na splnenie zmluvy v prospech žalobcu. Bez tohto vyhlásenia by zmluva so L. X. nebola účinná a nebolo by došlo k poukázaniu finančných prostriedkov, ktoré boli poukázané podľa písomnej dispozície žalovaného na účet do maďarskej banky. Žalobca podľa jeho stanoviska nemohol žiadnym spôsobom škodu predísť a odvolával sa na doterajšie svoje písomné podania a ústne vyjadrenia na pojednávaniach.

Právna zástupkyňa žalovaného na pojednávaní dňa 20. augusta 2015 tvrdila, že orgány činné v trestnom konaní vo vzťahu k L. X. a S.. R., ktorý vystavil prehlásenie o skladovaní, nepreukázali, že ide o trestný čin podvodu. Samotný L. X. nemal oprávnenie na predaj hliníka a obchodnú činnosť, ale len na stavebnú činnosť, čo si žalobca nepreveril. Opakovane poukazovala na tú skutočnosť, že Ing. R. nemal vedomosť o zmluve medzi žalobcom a L. X. a ani o tej skutočnosti, že zmluva by nenadobudla účinnosť, pokiaľ by takéto vyhlásenie nebolo vydané. Samotný text vyhlásenia pripravili pracovníci žalobcu a Ing. R. tento text len podpísal a čiastočne doplnil.

Právni zástupcovia účastníkov konania na pojednávaní dňa 20. augusta 2015 neuviedli žiadne iné skutočnosti, ako v doterajšom priebehu konania a ani nenavrhl žiadne dokazovanie. Krajský súd poukázal na právny názor vyslovený NS SR, ktorý vyslovil neplatnosť vyhlásenia o skladovaní, ktoré vystavil žalovaný a označil ho ako právnu skutočnosť, ktorou bol žalobca uvedený do omylu. Žalobca v dôsledku nepravdivých informácií žalovaného bol uvedený do omylu a spôsobil neplatnosť právneho úkonu, čím sa podieľal na vzniku škody (čl. spisu 226 a čl. spisu 415). Krajský súd, ktorý je viazaný názorom NS SR ako súdu odvolacieho, dospel k záveru, že žalovaný vyhlásením o skladovaní hliníka v prospech žalobcu uviedol žalobcu do omylu, na základe čoho žalobca poukázal v prospech L. X. kúpnu cenu hliníka, pričom predávajúci plnil kúpnu zmluvu len čiastočne. Žalobca poukázal finančné prostriedky na účet do banky, ktorý mu určil žalovaný. Tak, ako konštatoval NS SR (čl. spisu 416), žalovaný ako tretia osoba objektívne zodpovedá za škodu podľa ust. § 268 Obch. zák. Vzhľadom na to, že v zmysle záverov NS SR žalovaný neuviedol žiadne ďalšie skutočnosti, ktorými by sa zbavil zodpovednosti za škodu, krajský súd rozhodol tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovel.

O trovách konania krajský súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a zásady úspechu v konaní. Žalobcovi ako úspešnému účastníkovi v konaní priznal náhradu trov konania pozostávajúcu zo zaplatených súdnych poplatkov za žalobu v sume 16 596,95 eur, za podané odvolanie v sume 19 116,11 eur a trov právneho zastúpenia v sume 17 694,60 eur podľa vyhlášky číslo 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonom stanovenej lehote odvolanie z dôvodov, že v konaní došlo k vadám uvedeným v ust. § 221 ods. 1 O. s. p., konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Žalovaný (ďalej aj „odvolateľ“) namietal, že rozsudok krajského súdu trpí vadami, v dôsledku ktorých mu bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom (§ 221 písm. f/ O. s. p.) a rozhodnutie má

zároveň iné vady, z dôvodu ktorých je zmätočné. Ak rozhodnutie súdu trpí vadou zmätočnosti, ide o také rozhodnutie, ktoré sa prieči základným zásadám civilného procesu. Aktuálna právna teória a prax považuje za vady konania aj prípady, ak rozhodnutie súdu nie je riadne odôvodnené, a teda je nepreskúmateľné (viď. napr. rozhodnutia NS SR sp. zn. 6Cdo/37/2012, 2Cdo/168/2011, 2Obdo/18/2012, 5Obdo/14/2011, 4Obdo/11/2012). Táto vada konania znamená porušenie základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, pričom toto právo v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky zaručujú okrem zákonov aj článok 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Potreba riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia vyplýva aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B, s49, § 30).

Podľa názoru odvolateľa krajský súd sa neriadil záverom odvolacieho súdu v zrušujúcom rozhodnutí z 27. januára 2015. To, že žalovaný neuviedol žiadne ďalšie skutočnosti nemohlo mať vplyv na povinnosť súdu prvého stupňa zaoberať sa dôvodmi, ktoré žalovaný uviedol vo svojich vyjadreniach zo 17. mája 2011 a 18. júna 2014. Krajský súd sa mal preto v odôvodnení svojho rozsudku zaoberať dôvodmi, ktoré žalovaný uviedol v týchto písomných vyjadreniach. Z napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa nie je zrejmé, ako tento vyhodnotil námietky žalovaného uvedené v jeho vyjadreniach zo 17. mája 2011 a 18. júna 2014, resp. prečo ich vyhodnotil tak, že uvedené skutočnosti nemali žiadny vplyv na vznik podielu žalobcu na škodu. Bez uvedenia týchto dôvodov nie je napadnuté rozhodnutie presvedčivé. Povinnosť súdu podľa ust. § 157 ods. 2 O. s. p. nie je možné považovať za splnenú len strohým konštatovaním názoru, domnienky, či dojmu, bez potrebného zdôvodnenia, prečo je tento názor správny. Práve túto skutočnosť žalovaný vytyka odôvodneniu rozsudku súdu prvého stupňa.

Krajský súd po vykonanom dokazovaní dospel k názoru, že žalobca nemal žiadny podiel na vzniku škody, s čím sa žalovaný nestotožňuje a opätovne preto uvádza skutočnosti uvedené v jeho vyjadreniach zo dňa 17. mája 2011 a 18. júna 2014, s ktorými sa krajský súd nevysporiadal v odôvodnení napadnutého rozsudku. Jedná sa o nasledovné dôvody:

1. Žalobca si nedostatočne preveril osobu, s ktorou uzavrel kúpnu zmluvu, o čom svedčí skutočnosť, že na kúpnej zmluve z 12. septembra 1995, ako aj na vyhlásení o skladovaní zo dňa 18. septembra 1995 je uvedené nesprávne obchodné meno AKUH, Stavebno-montážny podnik, ktoré nebolo zapísané v živnostenskom registri, v ktorom je uvedené len obchodné meno L. AKUH.
2. Žalobca sa neoboznámil s rozsahom živnostenského oprávnenia L. X., ktoré preukázateľne neobsahovalo nákup a predaj tovaru.
3. Žalobca zaplatil L. X. finančné prostriedky do maďarskej banky aj napriek tomu, že vlastníctvo takéhoto účtu L. X. bez príslušného povolenia bolo v rozpore s vtedy platným devízovým zákonom.
4. Žalobca kupoval od L. X. hliník preukázateľne „pod cenu“, ktorá bola v čase podpisu kúpnej zmluvy dňa 12. septembra 1995 reálna (dohodnutá kúpna cena bola 2 260 DEM/tona, pričom v čase uskutočnenia predmetného obchodu bola cena dotknutého hliníka na svetovej burze - London Metal Exchange vo výške 2 493 DEM/tona).
5. Žalobca kupoval hliník od fyzickej osoby, ktorú si nedostatočne preveril aj napriek tomu, že bol známy výrobca hliníka (žalovaný) a tento hliník mohol kúpiť priamo od neho.
6. Žalobca v konaní žiadnym relevantným spôsobom nepreukázal, že by žalovaný mal vedomosť o existencii kúpnej zmluvy medzi žalobcom a L. X. zo dňa 12. septembra 1995 a teda mal vedomosť o súvislosti vyhlásenia s kúpnu zmluvou.
7. Žalobca si svoje nároky nikdy neuplatnil súdnou cestou priamo voči L. X., s ktorým mal priamy obchodný vzťah z dôvodu, že táto osoba je nesolventná a je opakovane preverovaná orgánmi činnými v

trestnom konaní.

8. Žalobca žiadnym relevantným spôsobom nepreukázal, že by spoločnosť žalovaného vedome spolupracovala s p. L. X. „na uvádzaní žalobcu do omylu“.

9. Orgány činné v trestnom konaní nezistili že by predmetné konanie L. alebo S.. R., ktorý podpísal vyhlásenie, naplnilo skutkovú podstatu niektorého trestného činu.

10. Boli to práve pracovníci žalovaného (zrejme žalobcu), ktorí skoncipovali text vyhlásenia v nemeckom jazyku a predložili ho Ing. R. na podpis.

Podľa názoru odvolateľa, žalobca nemôže prenášať na žalovaného následky svojich neúspešných obchodných transakcií s tretími osobami, ktoré boli spôsobené aj tým, že nekonal s odbornou starostlivosťou. Nakoľko krajský súd ignoroval právo účastníka konania na riadne odôvodnenie rozsudku, jeho rozsudok sa tým stal zmätočným a nepreskúmateľným, a to z dôvodu nevysporiadania sa s viacerými zásadnými argumentmi žalovaného, čo má za následok, že z neho nie je možné vyvodit', ako krajský súd dospel k svojim záverom a prečo sú tvrdenia žalovaného nesprávne. S poukazom na vyššie uvedené odvolateľ navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky námietky uvedené v jeho vyjadreniach zo dňa 17. mája 2011 a 18. júna 2014 posúdil a zohľadnil pri určení podielu žalobcu na vzniknutej škode a tým pri stanovení výšky náhrady škody, resp. aby sa v odôvodnení rozhodnutia vysporiadal s tým, prečo sú dôvody žalovaného pre posúdenie podielu žalobcu na vzniku škody irelevantné. Navrhol, aby NS SR napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne a žalobcu zaviazne k náhrade trov konania alebo aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

K odvolaniu žalovaného sa žalobca písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (ust. § 10 ods. 2 O. s. p.), prejednal vec v rozsahu vymedzenom odvolaním podľa ust. § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nie je možné vyhovieť.

Podľa ustanovenia § 268 Obch. zák. kto spôsobil neplatnosť právneho úkonu, je povinný nahradiť škodu osobe, ktorej bol právny úkon určený, ibaže táto osoba o neplatnosti právneho úkonu vedela. Pre náhradu tejto škody platia obdobne ustanovenia o náhrade škody spôsobenej porušením zmluvnej povinnosti (§ 373 a nasl.).

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie vecnej správnosti rozsudku krajského súdu, ktorý žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 285 373,83 eur. Uvedená pohľadávka bola žalobcovi priznaná titulom náhrady škody, ktorá žalobcovi vznikla tým, že na základe kúpnej zmluvy z 12. septembra 1995, uzavretej s predávajúcim „AKUH, Stavebno-montážny podnik“ zaplatil kúpnu cenu, avšak predávajúci mu nedodal celé dohodnuté množstvo hliníka. Žalovaná suma predstavuje škodu vo výške zaplatenej kúpnej ceny za nedodaný tovar a žalobca si ju uplatnil proti žalovanému podanou žalobou titulom náhrady škody vzniknutej z neplatného právneho úkonu v zmysle ust. § 268 Obch. zák.

Medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že žalobca ako kupujúci dňa 12. septembra 1995 uzavrel so L. X. (v zmluve označený ako AKUH, Stavebno-montážny podnik) ako predávajúcim kúpnu zmluvu, ktorou sa predávajúci zaviazal dodať kupujúcemu 420 ton hliníka v ingotoch v kvalite 99,5 % a 200 ton hliníka v kvalite 99,7 %, pričom v platobných podmienkach zmluvné strany dohodli, že výrobca (žalovaný) vystaví vyhlásenie o skladovaní, v ktorom oznámi (potvrdí) že tovar uskladňuje v prospech kupujúceho vo svojom sklade a ak kupujúci preukáže úradné potvrdenie svojej banky, že protihodnotu poukázal na číslo účtu predávajúceho, môže si zo skladu žalovaného tovar prevziať. Účinnosť kúpnej zmluvy strany podmienili uvedeným skladištným vyhlásením, ktoré je súčasťou zmluvy ako jej príloha. Dňa 18. septembra 1995 žalovaný vystavil vyhlásenie (adresované žalobcovi) v ktorom potvrdil, že pre predávajúceho skladuje hliník, ktorý je v jeho vlastníctve a že hliník okamžite uvoľní v zmysle zákazky

firmy žalobcu po tom, ako kupujúci skladovaného hliníka predloží oficiálne potvrdenie banky o tom, že protihodnota tovaru bola poukázaná na účet číslo 407-375-131-000232 firmy AKUH Stavebno-montážny podnik.

V konaní na súde prvého stupňa bolo preukázané, že v čase vystavenia vyhlásenia o skladovaní dňa 18. septembra 1995 žalovaný neskladoval vo svojom sklade žiadny hliník, ktorého vlastníkom mala byť firma AKUH Stavebno-montážny podnik a žalovaným potvrdená skutočnosť o vlastníctve a skladovaní hliníka pre firmu AKUH Stavebno-montážny podnik, Želiezovce (predávajúceho L.) bola nepravdivá a touto nepravdivou informáciou žalovaný uviedol žalobcu do omylu a spôsobil neplatnosť právneho úkonu a vznik škody na strane žalobcu v zmysle ust. § 268 Obch. zák. V bode 1 kúpnej zmluvy bolo dohodnuté, že kúpna zmluva sa stane účinnou až po podpise kupujúcim signalizovaného skladištného vyhlásenia, ktoré ako pripojená príloha je súčasťou kúpnej zmluvy. Následne listom z 25. septembra 1995 žalovaný oznámil žalobcovi, že akceptuje potvrdenie jeho banky o poukázaní hodnoty tovaru na firmu AKUH, s upraveným číslom účtu 401-3419-00-227-131. Nie je sporné, že žalobcom poukázaná suma 904 000 DEM bola na uvedený účet pripísaná dňa 28. septembra 1995 a v dňoch 13. októbra, 18. októbra a 26. októbra 1995 L. X. dodal žalobcovi tovar v množstve 153 290 kg a hodnote 345 857,30 DEM. Vyhlásenie o skladovaní tovaru (ktoré za žalovaného podpísal jeho pracovník S.. R. R.) predstiera neexistujúci skutkový stav, t. j. že v sklade žalovaného sa nachádza hliník v množstve 400 000 kg, ktorého vlastníkom je L. AKUH Stavebno-montážny podnik, Želiezovce a že žalovaný uvedený hliník okamžite uvoľní v prospech žalobcu po predložení potvrdenia banky, ktorým kupujúci preukáže platbu na účet firmy AKUH Stavebno-Montážny podnik. Uvedeným vyhlásením (ako jednostranným právnym úkonom adresovaným kupujúcemu) žalovaný uviedol kupujúceho do omylu a spôsobil neplatnosť právneho úkonu a vznik škody na strane žalobcu v zmysle ust. § 268 Obch. zák. tak, ako konštatoval NS SR už v odôvodnení svojho zrušujúceho uznesenia z 23. februára 2011. Námietkou žalovaného, že rozsudkom NS SR sp. zn. 2Obo/269/2006 zo 4. apríla 2007 a sp. zn. 1ObdoV/63/2007 bola určená neplatnosť vyhlásenia žalovaného z 18. septembra 1995, sa odvolací súd zaoberal už v rozhodnutí č. k. 1Obo/31/2014-410 z 27. januára 2015, na odôvodnenie ktoré v celom rozsahu odkazuje. Rovnako výška škody medzi účastníkmi konania nebola a nie je sporná, pretože ju predstavuje kúpna cena kupujúcim zaplateného tovaru, avšak nedodaného tovaru v hodnote 285 373,83 eur.

V odôvodnení zrušujúceho rozhodnutia č. k. 1Obo/31/2014-410 z 27. januára 2015 odvolací súd upriamil pozornosť súdu prvého stupňa na skutočnosť, že ustanovenie § 268 Obch. zák. je kogentným ustanovením, ktoré upravuje objektívnu zodpovednosť, ktorej sa škodca môže zbaviť len vtedy, ak preukáže, že osoba, ktorej bol právny úkon určený, o neplatnosti vedela. Uvedená skutočnosť zo strany žalovaného ako škodcu v konaní tvrdená a preukázaná nebola. Vo vzťahu k výške uplatnenej náhrady škody odvolací súd ďalej konštatoval, že krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku neuviedol argumenty odôvodňujúce výrok rozsudku, že žalobca a žalovaný sa na vzniknutej škode podieľajú v rovnakej miere. V tomto smere odvolací súd poukázal na to, že z odôvodnenia rozsudku krajského súdu nevyplýva, aké konkrétne prevenčné povinnosti ustanovené právnymi predpismi vydanými za účelom predchádzania vzniku škody alebo obmedzenia jej rozsahu (či už ust. § 415 OZ, resp. iných osobitných právnych predpisov) žalobca ako poškodený nesplnil, v dôsledku čoho žalobcovi nevznikol nárok na náhradu škody (resp. jej časti) podľa ust. § 382 Obch. zák., resp. relevantné argumenty pre nepriznanie nároku na náhradu škody poškodenej strane - žalobcovi podľa ust. § 376 Obch. zák. Skutočnosť, že žalobca neuzavrel kúpnu zmluvu so žalovaným, ktorý bol výrobcom hliníka, ako aj skutočnosť, že žalobca si neuplatnil žiadne právo voči predávajúcemu L. odvolací súd nepovažoval za právne relevantné skutočnosti pre záver krajského súdu, že žalobca sa rovnakou mierou podieľal na vzniknutej škode ako žalovaný. Pri uzavieraní obchodov platí tzv. zmluvná voľnosť, v zmysle ktorej je na jednotlivých podnikateľských subjektoch, s kým vstúpia do zmluvného vzťahu, a preto kupujúcemu z ničoho nevyplývala povinnosť uzavrieť kúpnu zmluvu na dodávku hliníka s jeho výrobcom. Rovnako pokiaľ sa na škode podieľalo viacej subjektov (žalovaný a L.), bolo na úvahe poškodeného, voči ktorému subjektu si svoje právo uplatní.

Odvolací súd opätovne poukazuje na to, že žalovaný ako tretia osoba objektívne zodpovedá za škodu

podľa ust. § 268 Obch. zák. a tejto zodpovednosti sa môže zbaviť (celkom alebo čiastočne) len v prípade, ak preukáže, že uplatnená škoda alebo jej časť bola spôsobená poškodeným, pričom dôkazné bremeno spočíva na povinnom, ktorý musí preukázať, že škoda (alebo jej časť) bola spôsobená poškodeným, a to či už konaním alebo neposkytnutím potrebnej súčinnosti, ktorá spôsobila nesplnenie povinnosti povinného alebo takým správaním poškodeného, ktoré spočíva v nesplnení povinnosti uloženej poškodenému právnymi predpismi vydanými za účelom predchádzania vzniku škody alebo obmedzenia jej rozsahu.

Krajský súd v Banskej Bystrici po vykonaní rozsiahleho dokazovania v spore trvajúcom cca 16 rokov dospel k záveru o objektívnej zodpovednosti žalovaného za vzniknutú škodu v zmysle ust. § 268 Obch. zák., výška ktorej nie je sporná, pričom konštatoval, že ani na pojednávaní súdu dňa 20. augusta 2015 žalovaný neuviedol žiadne skutočnosti, ktorými by sa zbavil tejto objektívnej zodpovednosti, na základe čoho žalovaného zaviazal k zaplateniu sumy 285 373,83 eur titulom celej náhrady škody v zmysle ust. § 268 Obch. zák.

Žalovaný v odvolaní namietal, že krajský súd sa riadne nevysporiadal s jeho námietkami, ktoré uviedol v rámci konania na súde prvého stupňa vo vyjadrení zo 17. mája 2011 (založené je v spise na čl. 253 a nasl.) a vo vyjadrení z 18. júna 2014 (založené je v spise na čl. 354 a nasl.) a ktoré opätovne uviedol v predmetnom odvolaní pod bodmi 1 až 10. Z tohto dôvodu považoval rozsudok krajského súdu za riadne neodôvodnený, zmätočný a nepreskúmateľný.

Je pravdivé tvrdenie žalovaného v odvolaní, že krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku neuviedol, prečo žalovaným uvedené skutočnosti pod bodmi 1 až 10 nepovažoval za relevantné dôvody pre vznik podielu samotného žalobcu na vzniknutej škode. Je tiež pravda, že v zrušujúcom rozhodnutí z 27. januára 2015 odvolací súd uložil krajskému súdu zaoberať sa vyššie uvedenými dôvodmi žalovaného a vysporiadať sa s nimi v odôvodnení rozhodnutia s tým, že dôkazné bremeno spočíva na žalovanom ako povinnej strane, ktorý musí preukázať aké konkrétne správanie (konanie alebo opomenutie) žalobcu ako poškodeného zapríčinilo vznik škody, náhrada ktorej je predmetom tohto sporu a v akom rozsahu.

Podľa ustanovenia § 415 OZ každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí. Citované ustanovenie upravuje vo všeobecnosti prevenčnú povinnosť, ktorá sa vzťahuje na každú osobu, teda v okolnostiach konkrétneho prípadu sa vzťahovala tak na právneho predchodcu žalobcu ako kupujúceho, ako aj žalovaného, ktorý podpísal vyhlásenie o skladovaní z 18. septembra 1995. Odvolateľ sa nestotožnil s názorom krajského súdu, že žalobca nemal žiadny podiel na vzniku škody, a to z nasledovných dôvodov, ktoré uviedol v odvolaní pod bodmi 1 až 10 : žalobca si nedostatočne preveril osobu, s ktorou uzavrel kúpnu zmluvu a ktorou bol L. AKUH, neoboznámil sa s rozsahom jeho živnostenského oprávnenia, ktoré neobsahovalo nákup a predaj tovaru, zaplatil L. X. finančné prostriedky do maďarskej banky napriek tomu, že vlastníctvo takéhoto účtu L. X. bez príslušného povolenia bolo v rozpore s devízovým zákonom, kupoval od L. X. hliník preukázateľne „pod cenu“, ktorá bola reálna v čase podpisu kúpnej zmluvy dňa 12. septembra 1995, kupoval hliník od fyzickej osoby napriek tomu, že bol známy výrobca hliníka (žalovaný) a tento hliník mohol kúpiť priamo od neho, žalobca nepreukázal, že by žalovaný mal vedomosť o existencii kúpnej zmluvy medzi žalobcom a L. X. z 12. septembra 1995, a teda mal vedomosť o súvislosti vyhlásenia s kúpnu zmluvou, žalobca si svoj nárok neuplatnil súdnou cestou priamo voči L. X., s ktorým mal priamy obchodný vzťah, žalobca žiadnym relevantným spôsobom nepreukázal, že by spoločnosť žalovaného vedome spolupracovala so L. X. „na uvádzaní žalobcu do omylu“, orgány činné v trestnom konaní nezistili, že by konanie L. X. alebo S.. R., ktorý podpísal vyhlásenie, naplnilo skutkovú podstatu niektorého trestného činu, pričom boli to práve pracovníci žalobcu (v odvolaní je nesprávne uvedené žalovaného), ktorí skoncipovali text vyhlásenia v nemeckom jazyku a predložili ho na podpis S.. R..

K vyššie uvedeným dôvodom, ktoré žalovaný uviedol v odvolaní (a predtým vo vyjadreniach zo 17. mája 2011 a 18. júna 2014) odvolací súd uvádza nasledovné:

Vo všeobecnej rovine odvolací súd súhlasí s tým, že pri výkone podnikateľskej činnosti by si

podnikatelia uzatvárajúci obchody, resp. vstupujúci do obchodných transakcií medzi sebou, mali preveriť zmluvných partnerov, ich oprávnenie na podnikateľskú činnosť, solventnosť a podobne. Zároveň však platí, že pri uzavieraní obchodu formou kúpnej zmluvy sa uplatňuje zásada zmluvnej voľnosti, v zmysle ktorej sa podnikateľským subjektom ponecháva pomerne široká voľnosť ohľadne toho s kým, v akom rozsahu a akou formou majú realizovať podnikateľskú činnosť pri vzájomnom obchodovaní. Tak, ako je už vyššie konštatované, zo žiadneho právneho predpisu nevyplývajú osobitné požiadavky na predávajúceho, či kupujúceho, predmet ich podnikania, resp. povinnosť pre kupujúceho kupovať tovar (v danom prípade hliník) výlučne od výrobcu uvedenej komodity. Rovnako to platí aj vo vzťahu k výške kúpnej ceny, keďže zmluvným stranám sa umožňuje dohodnúť sa na nej. Skutočnosti, ktoré uviedol odvolateľ v odvolaní pod bodmi 1, 2, 4 a 5 sú bez právnej relevancie vo vzťahu k žalobcom uplatnenej výške náhrady škody, pretože ich nemožno považovať za také skutočnosti, v dôsledku ktorých by súd mohol konštatovať, že žalobcovi nevznikol nárok na náhradu škody, resp. jej časti v zmysle ust. § 376 Obch. zák., resp. § 382 Obch. zák., resp. § 384 ods. 1 Obch. zák. Rovnako to platí aj vo vzťahu k skutočnosti uvedenej pod bodom 3, nakoľko je bez právnej relevancie aj tá skutočnosť, či žalobca zaplatil finančné prostriedky titulom kúpnej ceny na účet predávajúceho vedený v slovenskej, maďarskej, resp. inej zahraničnej banke a či eventuálne pri tom porušil alebo neporušil devízový zákon. V konaní bola preukázaná objektívna zodpovednosť žalovaného v zmysle ust. § 268 Obch. zák., ktorá nevyžaduje vedomosť žalovaného o existencii kúpnej zmluvy medzi žalobcom ako kupujúcim a L. X. ako predávajúcim a ani vedomosť o súvislosti vyhlásenia s kúpnu zmluvou, ktorú žalovaný podpísal (bod 6 odvolania). Rovnako je irelevantné, či bolo alebo nebolo preukázané, či žalovaný vedome alebo nevedome spolupracoval so L. X. pri údajnom „uvedení žalobcu do omylu“ a či orgány činné v trestnom konaní zistili alebo nezistili, že konanie L. X. a S.. R. (pracovníka žalovaného, ktorý podpísal vyhlásenie) naplnilo alebo nenaplnilo skutkovú podstatu niektorého trestného činu (body 8 a 9 odvolania). Aj v prípade, že orgány činné v trestnom konaní dospeli k záveru, že konanie L. X. a Ing. R. nie je trestným činom, nevylučuje to možnosť a právo žalobcu uplatniť si nárok na náhradu škody v civilnom konaní. Skutočnosť, či žalobca si uplatnil alebo neuplatnil nárok aj voči L. X. ako predávajúcemu je tiež bez právnej relevancie vo vzťahu k uplatnenému nároku žalobcu voči žalovanému na náhradu škody v zmysle ust. § 268 Obch. zák., nakoľko bolo vecou úvahy žalobcu, či si náhradu škody uplatní len voči jednému zodpovednému subjektu alebo viacerým (skutočnosť uvedená v odvolaní pod bodom 7). Skutočnosťou uvedenou v odvolaní pod bodom 10 sa krajský súd opakovane zaoberal v odôvodnení napadnutého rozsudku (predtým v odôvodnení rozsudku č. k. 25Cb/57/99-319 na str. 5) keď konštatoval, že za právne irelevantné považuje tvrdenie žalovaného, že text vyhlásenia o skladovaní skoncipovali v nemeckom jazyku pracovníci žalobcu a predložili ho na podpis pracovníkovi žalovaného S.. R. R., a to s poukazom na to, že Ing. R. ako pracovník žalovaného uvedené vyhlásenie podpísal a preto ide nesporne o prejav vôle žalovaného. Skutočnosti, ktoré uviedol žalovaný v odvolaní pod bodmi 1-10 podľa názoru odvolacieho súdu možno považovať za skutočnosti vzťahujúce sa k tzv. preventívnym povinnostiam v zmysle ust. § 415 OZ konať preventívne tak, aby nedochádzalo ku škode na majetku osôb. Preventívne povinnosti v zmysle citovaného ustanovenia sa však tak isto vzťahujú aj na žalovaného, ktorého povinnosťou tiež bolo preventívne konať (v súvislosti s vystavením jednostranného vyhlásenia z 18. septembra 1995) tak, aby sa predišlo vzniku škody na majetku osôb. Aj podľa názoru odvolacieho súdu, skutočnosti uvedené žalovaným v odvolaní pod bodmi 1 až 10 nemožno považovať za také skutočnosti, resp. okolnosti, na základe ktorých by súd mohol jednoznačne konštatovať, že tieto preukazujú to, že žalobcom uplatnená škoda vznikla aj spolupôsobením poškodeného, resp. že na základe ich existencie žalobca ako poškodená strana nemá nárok na náhradu škody, resp. konkrétnej časti.

Po preskúmaní veci odvolací súd sa stotožnil so záverom krajského súdu, že žalovaný objektívne zodpovedá za škodu v zmysle ust. § 268 Obch. zák. v žalobcom uplatnenej sume 285 373,83 eur. Počas 16 rokov trvajúceho súdneho sporu krajský súd vo veci vykonal dostatočné dokazovanie, z ktorého správne zistil skutkový stav a následne vyvodil aj správny právny záver, keď žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 285 373,83 eur titulom náhrady škody v zmysle ust. § 268 Obch. zák. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok krajského súdu, po čiastočnom doplnení jeho odôvodnenia, potvrdil ako vecne správny podľa ust. § 219 ods. 1 a ods. 2 O. s. p.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 224 ods. 1 v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p. Úspešným účastníkom v odvolacom konaní bol žalobca, ktorému vzniklo právo na náhradu trov tohto konania. S poukazom na to, že žalobca si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil, odvolací súd rozhodol tak, že mu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Rozsudok bol prijatý členmi odvolacieho senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné podať odvolanie